

گفت‌وگو با طوبا رحیمی درباره نمایشگاهش در برلین

به‌تصویر کشیدن سکوت

فاطمه کاوندی

می‌کنی و بعد می‌روی سراغ عکاسی، یا نه؛ حین عکاسی ایده خاصی نداری و بعداً ایده‌ها به ذهنت می‌رسند؟ از تکنیک، ابزار و چگونگی تلفیق عکس و نقاشی‌هایت هم بگو؟
سوزه عکاسی برای مجموعه باید از درونم شکل بگیرد، این‌طور نیست که انتخاب کنم موضوع این‌بارم چه باشد؟ این‌طور می‌شود که فکر می‌کنم چه هست که چگونه باید بگویم، البته باز هم این قاعده نیست؛ گاهی گرفتن چند عکس به من جهت می‌دهد و ایده یک کار را می‌سازد و گاهی هم سوزه‌ای مدام در سرم تکرار می‌شود که برایش دنبال تصویر می‌گردم و سعی می‌کنم هم‌جهت با آن عکاسی کنم.

ک نقاشی هم می‌کنی؛ درست است؟

بله؛ علاوه بر عکاسی، نقاشی و تصویرسازی همیشه با من همراه بوده و بیشتر تکنیک‌ها و مترايل‌ها را تجربه کرده‌ام، البته برای آنها هم اسمی ندارم و فقط می‌دانم ابزاری در دست دارم که هر وقت حسم لازم‌شان داشته باشد، می‌توانم از آنها استفاده کنم، البته تکرار مبانی هنر در قالب نقاشی و عکاسی و گرافیک و تصویرسازی، فضایی چندبعدی ایجاد می‌کنند و شاید بی‌تأثیر از این اتفاق نیست که تلفیقی کار کنم و صرفاً به عکس متکی نباشم.

ک در خلق آثارت، عکس عنصر اصلی کارهایت محسوب می‌شود یا نه، فقط بخشی از آن و در خدمت آن؟
در کارهای اولم نقاشی غالب بود، اما چندسالی هست که عکاسی پایه اصلی کارهایم است و هرجا لازم باشد از نقاشی کمک می‌گیرم، به این دلیل که عکس حس عمیق‌تری در من ایجاد می‌کند و ترکیبش با نقاشی یا عکس‌های دیگر این فضا را مبهم‌تر پیش می‌برد و این ابهام به خودم و مخاطب اجازه می‌دهد تحلیل کند، تحلیل نقطه شروع زندگیست، زنده نیستیم بی‌تخیل و زندگی نمی‌کنیم اگر خیال‌مان را محدود به واقعیاتی کنیم که وجود ندارند.

ک از مجموعه‌هایی که کار کردی بگو و اینکه کدام برایت پررنگ‌تر است؟
مجموعه‌هایم معمولاً فیگوراتیو هستند به این خاطر که فیگور بهتر می‌تواند حسم را بیان کند و البته تلفیق معمولاً اتفاق همه عکس‌هایم است، گاهی این تلفیق در حین عکاسی با بازی تکنیک درمی‌آید و گاهی در نرم‌افزار. مجموعه‌ای دارم از هنرمندان که به شیوه‌ای متفاوت کار کرده‌ام که هنوز کامل نشده و با نورالدين زرین‌کلک و علی‌اکبر صادقی و پوران فرخ‌زاد استارت خورده و قرار است به شکل مجموعه‌کتاب به چاپ برسد؛ مجموعه زن و سایه‌های حیوانات که در همان سال خلقش مورد

ک به این ترتیب خودت را بیشتر چه‌جور عکاسی می‌دانی؟ پرتره؟ طبیعت؟ خلاصه؟

خودم را محدود نمی‌کنم به نام تا بتوانم هر طور که زمان و مکانم اجازه می‌دهد، خلق کنم. از دید من هنر باید بتواند آرامش و لذت و رضایت بیسار در برای هنرمندش؛

درغیراین‌صورت تبدیل می‌شود به تکلیف و اجبار.

ک آیا تا به حال عکاسی خبری هم کردی یا اصولاً

علاقه‌ای به این نوع عکاسی داری؟

عکاسی خبری را جایی دوست دارم که تنوع خبر به‌گونه‌ای باشد که بتوانم نزدیک‌ترین اخبار به گفتنی‌های ذهنم را پیدا کنم که البته باز همین نکته من را از تعریف عکاس خبری بیرون می‌اندازد، به این خاطر فکر نمی‌کنم سراغ این بخش بروم. هرچند عملکردی عکاس خبری داشتن هم بسیار مهم هست که در خود نمی‌بینمش.

ک برای مجموعه‌هایت اول موضوعات را انتخاب

آلبوم جدید شجریان منتشر می‌شود

● فردین خلعتبری، آهنگ‌ساز، در گفت‌وگو با خبرنگار مهر درباره تازه‌ترین آلبوم خود به خوندنکی همایون شجریان توضیح داد: کارهای فنی آلبوم به اتمام رسیده و تا پایان سال منتشر می‌شود. او درباره تاریخ انتشار آلبوم «کافه‌های تهران» هم بیان کرد: تمامی بخش‌های اصلی پروژه «کافه‌های تهران» انجام شده و هم‌اکنون نیز کار در مرحله میکس و مسترینگ قرار دارد که این آلبوم نیز در آینده‌ای نزدیک ارائه می‌شود. در این آلبوم آنسامیل «داستا» به سرپرستی بهنام ابوالقاسم و نوازندگانی مانند پدرام فروسوفی، آتنا اشتیاقی، شایق صادقان و سایوری شفیع‌ی به کارگردانی هنری رضا موسوی آثار مورد نظر را در چند کافه شهر تهران ضبط کرده‌اند که هریک از موسیقی‌ها بنا به فضای موجود کافه‌ها ساخته شده است.

فردین خلعتبری و همایون شـجریان که چندی قبل تازه‌ترین اثر مشترک خود را به اتمام رسانده‌اند، چندی پیش قطعه «بار دیگر فراموشی» را در فضای مجازی منتشر کردند. این دو هنرمند در آلبوم جدیدی که مراحل

تماشاخانه

تهران ونمایش‌های عاشورایی

گروه هنر: سالن‌های تئاتر در هفته اول آبان، میزبان شش نمایش جدید با موضوع عاشورایی و دفاع مقدس می‌شوند.

بنابر اعلام شورای ارزشیایی و نظارت مرکز هنرهای نمایشی، شش نمایش جدید با موضوع عاشورایی و دفاع مقدس برای اجرا در سالن‌های شهر تهران مجوز گرفته‌اند. نمایش «سومین تیر»، نوشته و کارگردانی سیدمصطفی هاشمی‌تبار، از سوم آبان در پردیس تئاتر اجرای خود را آغاز خواهد کرد. این نمایش ویژه ایام محرم و صفر تولید شده است.

نمایش «خاتون»، نوشته و

کارگردانی حسین عالم‌بخش، نیز که از ۲۳ مهرماه اجرای خود را در تالار اندیشه حوزه هنری آغاز کرده، به مناسبت ایام سوگواری ماه‌های محرم و صفر روی صحنه است.

اجرای این نمایش تا نیمه آبان‌ماه ادامه دارد.

نمایش «راهمرد»، نوشته حامد هوشیاری، نیز که از ۲۵ مهر اجرای خود را در پلاتو اجرای مجموعه تئاتر شهر آغاز کرده، با مضمون آیینی – مذهبی و عاشورایی تولید شده و تا ۱۲ آبان‌ماه در این سالن روی صحنه است.

نمایش «پاین گذر سقاخانه»، نوشته زنده‌یاد اکبر رادی، با کارگردانی حامد آقایی، دیگر نمایشی است که از ۲۴ مهرماه در سالن استاد کاشورز پردیس تئاتر تهران و به مناسبت محرم و صفر روی صحنه رفته است. این نمایش نیز تا ۲۳ آبان‌ماه به اجرای خود ادامه می‌دهد.

«مجنون»، عنوان نمایشی به قلم سمیه نجفی است که امید یارزندی آن را برای اجرا در سالن استاد نصیریان پردیس تئاتر تهران، کارگردانی کرده است. این نمایش که از ۲۳ مهرماه اجرای خود را آغاز کرده، تا ۲۱ آبان به اجرای خود ادامه خواهد داد.

نمایش «نذار این خواب تعبیر بشه»، نوشته و کارگردانی مهدی نصیری، نیز که موضوع آن در حوزه تئاتر دفاع مقدس است، از ۲۵ مهرماه اجرای خود را در تالار سایه مجموعه تئاتر شهر آغاز کرده. این نمایش تا ۱۹ آبان‌ماه روی صحنه خواهد بود.

با بر اعلام شورای ارزشیایی و نظارت اداره کل هنرهای نمایشی، در هفته گذشته ۱۷ نمایش پس از بازبینی موفق به اخذ مجوز اجرا شده‌اند که سه نمایش در حوزه تئاتر کودک و نوجوان شامل «پیک‌نیک در میدان جنگ»، به کارگردانی مریم رادپور، برای اجرا در سالن استادمحمد پردیس تئاتر تهران، «چیک کلی»، به کارگردانی مرتضی مقدم، برای اجرا در آمفی‌تئاتر فدک فرهنگ‌سرای گلستان و «شاپرک خورشید»، به کارگردانی علی برجی، برای اجرا در سالن مشایخی پردیس تئاتر تهران، در حوزه اجرای پرفورمنس، نمایش «شهربازی»، به کارگردانی بامداد افشار، برای اجرا در تماشاخانه پاییز و پنج اجرای نمایش‌نامه‌خوانی در سالن‌های مجموعه تئاتر پایتخت، تئاتر گندم، تماشاخانه سه‌نقطه، تئاتر باران و خانه نمایش از آن جمله‌اند.

در حوزه تئاتر حرفه‌ای نیز علاوه بر نمایش‌های ویژه ایام محرم و صفر و دفاع مقدس، نمایش‌های «تقدیر» و «زنده‌باد زندان قصر» در تئاتر گندم و باغ‌موزه قصر آغاز به کار کرده‌اند.

خط و نقطه

رمزگشایی از مناسبات شهر ایرانی

جین جاکوبز می‌گوید: «همه سؤالات ناشی از آن است که ما نمی‌دانیم شهرها چگونه کار می‌کنند و تا وقتی ندانیم، مشکلاتمان حل نمی‌شود. قضیه نظم پنهان شهرهاست». شهر ایرانی چگونه کار می‌کند؟ بهرام هوشیار یوسفی در یادداشتی در «شرق» به رمزگان یک ملت اشاره می‌کند و معماری تأثیرگذار را مستلزم وجود روابط صحیحی می‌داند که از رمزگان یک ملت سرچشمه گرفته، آنها را رشد داده، سپس نشانه‌های ساختاری جدید را در بطن جامعه طرح‌ریزی می‌کند. در ترکیب و تعمیم این تعبیر به مدیریت مشارکتی در شهرها، می‌توان گفت تا وقتی از رمزگان شهروند ایرانی در شهر ایرانی کمتر بدانیم، تا وقتی از نظم پنهان در شهر ایرانی رمزی نگشاییم، قدمی رو به جلو برداشته نخواهد شد.

طرح موضوع در این نگاشته را که ادامه متن «حکمروانی شهری به مثابه امر ممکن» است (صفحه معماری روزنامه «شرق» مورخ بیست‌وچهارم مهرماه ۹۶)، با طرح یک سؤال آغاز می‌کنیم؛ جایگاه و چگونگی دخالت شهروند ایرانی و مشارکت او در مدیریت و توسعه شهر دقیقاً کجا یا کجاهای حکمروانی خوب می‌تواند باشد؟ پاسخ‌ها به‌طور مطلق متکی بر مناسبات قدرت و مناسبات اقتصادی جامعه و رابطه جامعه با هر کدام از مناسبات است. در بهره‌برداری مستقیم از اسناد اقتباس‌شده و ترجمه دستورالعمل‌های خارجی همواره این خطر وجود دارد که جایگاه درست و اصولی مشارکت شهروندی در هر کدام از مراحل یادشده دچار اختلاط و اشتباه شود چراکه اساساً تمامی سامانه‌های نظام قدرت، اقتصاد شهری، شکل مراودات جامعه با حکومت‌ها و مدیریت‌های شهری دارای تفاوت‌های بنیادین است.

مطالعات بوم‌شناختی درباره لایه‌های اجتماعی، همان‌گونه که در مقدمه بحث به آن اشاره شد، تنها راه گذر از آسیب دستورالعمل‌های اقتباسی است. این مطالعات به مثابه دانش (Knowledge) و نه اطلاعات (Information) در حوزه ویژگی‌های جمعیتی، در اکولوژی اجتماعی، در مناسبات قدرت و بالاخره در مناسبات اقتصادی مورد تحلیل‌های پیچیده‌تر قرار می‌گیرند، در حوزه ویژگی‌های جمعیتی، تحلیل‌ها فراتر از مقادیری داده و اطلاعات، مبنای باز تعریف مفاهیمی همچون اجتماع و انزوا در شهرهای در حال گذار و شهرهای مدرن، تخریب ارزش‌های محله‌ای، شکاف‌های طبقاتی و فضاهای به‌شدت تقسیم‌شده با الگوهای نابرابر اقتصادی و «ذهنیت در شهر» در بین افشار مختلف مردم می‌شود. شاید این توضیحات در یک فرصت اجمالی دست‌کم خوانندگان را به تفاهمی درباره توفیر چشمگیر جامعه شهروند ایرانی با جوامع غربی پیشرو نزدیک کند؛ جوامعی که دستورالعمل‌های خود را البته قابل ترجمه به تمام زبان‌های زنده دنیا منتشر نمی‌کنند. جالب اینجاست که راه‌حل‌های پیشنهادی در داخل، به‌هرترتیبی اصرار به خواندن این دستورالعمل‌ها به مقدرات حال حاضر حکمروانی شهری در ایران دارند. به‌این‌ترتیب که با نوعی مهندسی معکوس جریان اصلاح نظامات پیچیده مدیریت را در جهت تطابق با ویژگی‌های شهروندی غربی به‌عنوان روش‌شناسی بومی‌سازی این برنامه‌ها مطرح می‌کنند. درحالی‌که صورت‌مسئله درباره مختصات جامعه ایرانی، همچنان به قوت خود باقی است.

با حفظ همان رویکرد پدیدارشناسانه، می‌توان به بررسی اجمالی مناسبات قدرت و اقتصاد در ایران پرداخت. این مناسبات یک پیوستگی در شکل‌دادن به فضا، از سطح کالبد و نظم فضایی مکان‌ها و معماری بناها تا توزیع دارایی‌ها، مالکیت‌ها و کاربری‌ها، در بسیاری از مباحث ماهوی هم‌پوشانی دارند. در سال‌های اخیر در خلال مطالعات اقتصاد سیاسی با مسئله حکومت به قدر کافی پرداخته شده است.

حال نظام سیاسی شهر نیز جزئی از نظام سیاسی حاکم بر کشور است. به نحوی که قواعد سیاسی کلان کشور در نحوه اداره‌کردن شهر و مدیریت سیاسی فضای آن عینیت پیدا می‌کند. اینجا نیز مخاطبان این تحلیل به‌یقین با این واقعیت موافق خواهند بود که تفاوت‌های ماهوی در نظام سیاسی شهر ایرانی و شهر اروپایی در کنار تفاوت‌های معنی‌دار ویژگی‌های جمعیتی شهروندان این دو گونه شهر، لزوم تفاوت روش‌شناسی گفتمان بین جامعه و نظام قدرت را بدیهی می‌کند.

شکل اقتصاد ایران و مؤلفه‌های تأثیرگذار آن روی نحوه استفاده از فضا، این بار در مقابل مناسبات اجتماعی قابل بررسی است. این‌گونه مطالعات تطبیقی درست در زمانی در حال طرح و بررسی است که اقتصاد شهری ایران با همان ساختار ملهم از نظام سیاسی یک قرن گذشته (مبتنی بر فروش نفت، بهره‌گیرنده از حباب قیمتی، مناسبات کالایی، جایگاه ضعیف بازار و بخش خصوصی و بالاخره مالکیت‌های خصوصی فضاهای مشاع یا عمومی شهر)، وارد دنیای برتلاطم و ناشناخته سرمایه‌داری جهانی نیز می‌شود. به بیان دیگر، شهرهای ما به تبعیت از عادت پراسپی‌هیمیگی؛ یعنی حرکت به‌سوی مدرنیته با نسخه‌برداری از اندیشه‌های غربی، صرفاً مجهز به ویترن‌های شهر مدرن آن هم با الگوهای بیگانه می‌شوند. با شهروندانی در اصل با ساختار ذهنی و فرهنگ سنتی (ضمناً بی‌فایده نخواهد بود اگر نگاهی به آمارهای موجود در مورد ماینگین سطح تحصیلات، میزان مطالعه و... در گروه‌های سنی مختلف در ایران و سایر کشورها بیندازید؛ به‌ویژه آن کشورهایی که از سوی تصمیم‌سازان ما منبع الهام و نسخه‌برداری قرار می‌گیرند)؛ اما در سبک نمادین زندگی روزمره مصرف‌گرا، فردیت‌طلب و بی‌تعلق با کالبد شهر. نتیجه چنین التقاطی در شهرهای اکنون، رشد روزافزون مراکز خرید و به تبع آن گسترش فرهنگ مصرف، دگرگونی‌های شکل شهر، نحوه استفاده از فضا، ارتباطات میان فضاها و نبود مفهومی به‌نام «اقتصاد مکان» و گسستگی لایه‌های اجتماعی با فضاقت.

منابع رشد بالقوه در بستر اجتماعی و فرهنگی حال حاضر، نه در فرایندهای مهندسی معکوس، پرهیزنه و چه‌بسا بی‌حاصل، بلکه در تطابق با شکل‌های غالب اقتصاد و سیاست، باید شناسایی شوند. این مدل می‌تواند به‌عنوان استراتژی کوتاه و میان‌مدت، زمینه را برای استخراج نظریه‌های اجتماعی فضا در ایران و طراحی مدل‌های بومی حکمروانی شهری (به عنوان استراتژی‌های بلندمدت، فراهم کند.

تضاد با راهایی خلق عمل می‌کند، ولی به‌هرحال من از بخش‌هایی از این ساختن کمک می‌گیرم و سعی می‌کنم از آن بخش‌های دست‌وپاگیرش دوری کنم. اینکه تلفیقی کار می‌کنم به‌هرحال نتیجه تحصیل در این رشته هم هست.

ک از دید خودت مشخصه اصلی کارهایت که آنها را متفاوت از آثار دیگر هنرمندان می‌کند چیست؟

برای خودم این تفاوت در تلاش برای تلفیقی نو است، البته نمی‌توانم بگویم به این تفاوت رسیده‌ام یا نه. ولی در پی آن هستم و سعی می‌کنم از آنچه که به‌کرات می‌بینم دور بمانم، از اینکه تکرار دیده‌ها باشم حالم بد می‌شود، هرچند که با وجود تکنولوژی، دیدن شباهت‌ها گریزناپذیر است، اما وقتی این شباهت در ایده و فکر هست، نه اجرا، به نظر من حتی اگر در شیوه اجرایی هم شباهت پیدا بشود در حس خالق اثر و حرفی که زده است این اتفاق نمی‌افتد و همین در نهایت می‌تواند تفاوت ایجاد کند.

ک نظر را‌جع به عکاسی آنالوگ چیست؟
عکاسی آنالوگ و پرورش چاپ و ظهور برای من آن قدر جذاب و عمیق است که هیچ‌وقت حس تاریکخانه و لحظه‌های جادویی‌اش از من دور نمی‌شود و امیدوارم بتوانم به آن برگردم، البته در کنار عکاسی دیجیتال و سوسه‌برانگیز، به نظر تجربه آنالوگ شناخت عمیق و ماندگاری می‌بخشد که هیچ زمانی کمرنگ نمی‌شود، اما در کنارش سهولت و کارایی تکنولوژی را هم نمی‌شود نادیده گرفت و از آن غافل ماند.

ک در مورد عکاسی با گوشی همراه که این‌روزها خیلی رواج پیدا کرده، نظر چیست؟

عکاسی با دوربین گوشی همراه برای من یک همراه همیشگی برای ایده‌های وقت‌وبی‌وقتم است؛ هر لحظه و هرجا می‌توانم با آن مجموعه بسازم، حتی گاهی حس مجموعه‌های گوشی همراهم از دوربین حرفه‌ای‌ام بهتر است، چون دغدغه تکنیک نداشته‌ام. گاهی محدودیت تکنیکی که دوربین گوشی دارد و از طرفی قابلیت کمتر دیده‌شدن و جابه‌جایی راحتش به فضای عکس کمک می‌کند و کاری را انجام می‌دهد که دوربین حرفه‌ای نمی‌تواند انجامش دهد.

ک می‌دانم که در آتلیه‌ات کلاس‌های عکاسی و نقاشی برای رده‌های مختلف سنی برگزار می‌کنی. لطفاً از روش تدریس و کار با هنرجویات بگو.

در آتلیه شخصی‌ام، هم کار می‌کنم و هم کلاس‌های آموزشی دارم. به‌طور تخصصی ۱۲ سال است که کارگاه‌های هنر خلاق کودکان برگزار می‌کنم و در سه سال اخیر آموزش طراحی و نقاشی و عکاسی بزرگسالان را دارم. روش تدریسم در حقیقت ایجاد فضای درست و باز برای هنرجو است. به عقیده من قرا گرفتن هر فردی در فضای هنری درست و دانستن اصول اولیه و مبانی می‌تواند در نهایت منجر به خلق اثری متفاوت شود. گاهی هنرجویی برای یادگرفتن نقاشی می‌آید، اما با مجموعه عکس به نتیجه می‌رسد، برای من مهم هنرمندزیستن است و هنرمندانه زندگی‌کردن.

تضاد با راهایی خلق عمل می‌کند، ولی به‌هرحال من از بخش‌هایی از این ساختن کمک می‌گیرم و سعی می‌کنم از آن بخش‌های دست‌وپاگیرش دوری کنم. اینکه تلفیقی کار می‌کنم به‌هرحال نتیجه تحصیل در این رشته هم هست.

ک از دید خودت مشخصه اصلی کارهایت که آنها را متفاوت از آثار دیگر هنرمندان می‌کند چیست؟
برای خودم این تفاوت در تلاش برای تلفیقی نو است، البته نمی‌توانم بگویم به این تفاوت رسیده‌ام یا نه. ولی در پی آن هستم و سعی می‌کنم از آنچه که به‌کرات می‌بینم دور بمانم، از اینکه تکرار دیده‌ها باشم حالم بد می‌شود، هرچند که با وجود تکنولوژی، دیدن شباهت‌ها گریزناپذیر است، اما وقتی این شباهت در ایده و فکر هست، نه اجرا، به نظر من حتی اگر در شیوه اجرایی هم شباهت پیدا بشود در حس خالق اثر و حرفی که زده است این اتفاق نمی‌افتد و همین در نهایت می‌تواند تفاوت ایجاد کند.

ک نظر را‌جع به عکاسی آنالوگ چیست؟
عکاسی آنالوگ و پرورش چاپ و ظهور برای من آن قدر جذاب و عمیق است که هیچ‌وقت حس تاریکخانه و لحظه‌های جادویی‌اش از من دور نمی‌شود و امیدوارم بتوانم به آن برگردم، البته در کنار عکاسی دیجیتال و سوسه‌برانگیز، به نظر تجربه آنالوگ شناخت عمیق و ماندگاری می‌بخشد که هیچ زمانی کمرنگ نمی‌شود، اما در کنارش سهولت و کارایی تکنولوژی را هم نمی‌شود نادیده گرفت و از آن غافل ماند.

جلسه نمایندگان لر مجلس با «تبریزی»

● عضو مجمع نمایندگان استان لرستان می‌گوید در میان نمایندگان لر

مجلس نسبت به پخش یا عدم پخش سریال «سرزمین کهن» اجماعی وجود ندارد. محمد بیرانوندی در گفت‌وگو با خانه ملت با اشاره به اصلاحات